

İNGİLİZCENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA HATA ÇÖZÜMLEME DENEMESİ

Ali Erdem ÇİĞERCİ*

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin, İngilizce öğrenme sürecinde belirli soru türleri ve sözcük bilgisi düzlemlerinde başarı durumlarını saptamak, öğrenci başarısızlıklarının irdelenmesi sonucunda çözüm önerileri sunmak ve yabancı dil öğretimini kolaylaştırmaktır. Araştırmaya Gümüşhane ilindeki devlet ilköğretim okullarında öğrenim gören 100 7. sınıf, 100 8. sınıf öğrencisi katılmıştır. Verinin toplanması için alan uzmanları ile yapılan görüşmeler sonucunda her iki sınıf için, belirli soru türlerini kapsayan sormacalar hazırlanmıştır. Elde edilen veri, yüzde değerleri ve sıklık incelemesi ile çözümlenmiş, daha sonra öğrencilerin yaptıkları hataların çözümlenmesine geçilmiştir. Hata çözümlemesi sonucu öğrencilerin en sık yaptıkları hataların açık hata olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğretimi, hata çözümlemesi, hata türleri.

* İngilizce Okutmanı Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğü, Kastamonu / TÜRKİYE

ERROR ANALYSIS STUDY IN THE CONTEXT OF TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

ABSTRACT

The purpose of this research is to investigate the success levels of seventh and eighth grade students in the context of certain question types and vocabulary, offer resolution advisory in consequence of examining the student's failure and make the foreign language teaching easy. 100 seventh grade and 100 eighth grade students, who have received education in public primary schools in Gümüşhane, have participated in this research. For data collection, questionnaires including certain question types have been prepared for seventh and eighth grade classes after interviews with specialists in the field of language teaching. The obtained data has been resolved by percentages and frequency analyzing, thereafter the errors made by the students have been analyzed. As a result of error analysis, it is understood that the most frequent errors are overt errors.

Key Words: Foreign language teaching, error analysis, types of error.

GİRİŞ

Günümüz dünyasında teknolojinin göz açıp kapayıncaya kadar güncellendiği bir bilgi çağı yaşanmakta, bunun sonucunda geçmişte, ulaşılması çok zor olan bilgilere özellikle internet üzerinden kısa süre içinde ulaşılmaktadır. Değişen teknolojiyi takip edebilmenin ve istenen bilgiye ulaşmanın araçlarından birisi ve de en önemlisi yabancı dil olarak görülmektedir. Dünya genelinde en geniş coğrafi alanda kullanılan dil olarak İngilizce de bu konuda bir adım öne çıkmaktadır. Çağımızda bilim dili olarak kabul edilen İngilizce, ülkemizin de içinde bulunduğu birçok devlet tarafından zorunlu yabancı dil olarak öğretilmektedir.

Ülkemizde Cumhuriyetin ilanından itibaren daha planlı ve programlı bir şekilde yürütülen İngilizce öğretimi alanına ilişkin, tüm dünyada olduğu gibi çok çeşitli tartışmalar yapılmaktadır. Yapılan bu tartışmalarda başı çeken konulardan biri ise, yabancı dil öğretim sürecinde öğrencilerin başarılı olup olmadıkları, diğer bir deyişle dil öğretim sürecine ilişkin başarının ölçülmesi şeklinde görülmektedir.

Bu çalışmanın konusu, 13–15 yaş grupları içindeki öğrencilerin İngilizce dersleri kapsamında sorulan sorulara verdikleri cevapların, değişik nitelikteki soru türlerine göre sınıflanmasıdır. Bu tür bir veri tabanından hareketle, Gümüşhane ilindeki ilköğretim okullarının 7. ve 8. sınıflarına devam etmekte olan öğrencilerin, yabancı dil olarak İngilizce öğrenim düzeylerine ilişkin kimi saptamalar yapılacak, ilgili yaş gruplarındaki öğrencilerin yabancı dil öğrenimi süreçlerine ilişkin betimlemelere ulaşılmaya çalışılacaktır.

1. HATA ÇÖZÜMLEMESİ

Yabancı dil öğretiminde *hata çözümü* (error analysis) öğretim sürecinde oldukça büyük öneme sahip olan bir konu olarak düşünülmektedir. En parlak dönemi 1970’ler olan hata çözümlemesine, *karşılaştırmalı çözümlemeyi* (contrastive analysis) takip eden bir süreçten sonra araştırmacılar yoğun ilgi göstermişlerdir. Amacı öğrencinin anadili ile hedef dil, diğer bir deyişle yabancı dil olmak üzere iki dilbilimsel dizge arasında karşılaştırma yapmak olan karşılaştırmalı çözümleme ile beraber yabancı dil öğretiminin o dönemdeki görüntüsü, yabancı dil öğrencilerinin anadili alışkanlıklarını yabancı dile aktarmaları şeklindeydi. Bunun sebebi ise, 20. yüzyılın ortalarında davranışçı ruhbilim ve yapısal dilbilimin çok ön planda olması ve yabancı dil öğretimine ilişkin sorunların çözümlenmesi için o dönemde, düşünülen tek varsayım karşılaştırmalı çözümlemeydi. Johnson&Johnson (1999)’a göre; “öğrenciler anadille yabancı dilin aynı şekilde kullanıldığı yerlerde uygun özellikleri aktararak başarılı olmakta ve bunlar *olumlu aktarımın* (positive transfer) bir örneği

olarak düşünülmektedir. Anadille hedef dilin değişiklik gösterdiği yerlerde ise uygun olmayan özellikler aktarılmakta ve öğrenci hataları *olumsuz aktarımdan* (negative transfer) kaynaklanmaktadır. Buna *Karşılaştırmalı Çözümleme Varsayımı* (Contrastive Analysis Hypothesis) denmektedir.”

Karşılaştırmalı Çözümleme Varsayımı, 1960’lar boyunca yapılan araştırma ve deneysel çalışmaların, özellikle de S. Pit Corder’ın çalışmalarının sonucunda gözden düşmüş ve araştırmacılar hatanın kendisine yönelmişlerdir. “60’lı yıllara kadar yabancı dil öğrenimine ilişkin belirgin kuram, öğrenmenin yeni dil alışkanlıklarının edinilmesi olduğunu belirten davranışlıktı. Bu yüzden hataların, anadili alışkanlıklarının yeni dil öğrenme sürecinde kullanıldıklarından kaynaklandığı düşünülmekteydi. Bu fikir, uygulamalı dilbilim araştırmacılarının çalışmalarını, hatalar hakkında tahminler ve açıklamalar yapabilmek için anadille hedef dil arasında karşılaştırmalara yönlendirmiştir. Bu şekilde açıklanamayan hatalar ise önemsiz görülmüştür. Sonuç olarak kaynağı ne olursa olsun hatalara aynı yöntemle yaklaşılmıştır” (Erdoğan, 2005).

Corder’dan önce dilbilimciler, öğrencilerin hatalarını gözlemleyerek onları sınıflandırmakta, hangi hatanın yaygın, hangisinin nadiren gerçekleştiği üzerinde çalışmaktaydılar. Ancak Corder ile beraber hatanın yabancı dil öğretim sürecinde oldukça önemli bir rol oynadığı ortaya çıkmıştır. Hata çözümlemesine göre; yapılan hatalarının, karşılaştırmalı çözümlemenin savunduğu gibi öğrencinin anadilinden kaynaklanmadığı, aynen bir çocuğun anadilini edinirken yaptığı hatalara benzediği savunulmaktadır. Bu konu Dulay, Burt ve Krashen (1982: 138) tarafından şu şekilde açıklanmaktadır. “Hata çözümlemesinin en büyük katkısı; ikinci dil öğrencilerinin yaptıkları dilbilgisel hataların çoğunluğunun, onların anadilini yansıtmadığı, birinci dili öğrenirken yaptıkları hatalara benzediğini göstermektir.”

Bu alanda Corder'ın sunduğu bilgiler sonucu hataların; öğretmen, öğrenci ve araştırmacılara yardımcı olacağına farkına varılmıştır. Bunun sonucunda hataların mümkün olduğunca ayrıntılı bir şekilde incelenmesine dayanan hata çözümlemesi, anadilin olumsuz aktarımına dayalı karşılaştırmalı çözümlemenin yerini kolaylıkla almıştır.

McMahon (2008)'a göre; “hata çözümlemesi ile dilbilimciler ve eğitimciler, anadilden hedef dile hangi hataların yapıldığını daha detaylı belirleyebilmektedirler.” Karşılaştırmalı çözümleme davranışçı öğrenme ile doğrudan ilişkili olmasına rağmen hata çözümlemesi, öğrencilerin üretim sürecini yabancı dilden aldıkları girdiyi yeniden düzenlemelerine olanak sağlayan bilişsel işlemlerle açıklamaya çalışmaktadır.

1.1. Hataları Tanımlama

Öğrencilerin yaptıkları *hataları tanımlamak* (identifying errors), hata çözümlemesi yapabilmek için büyük önem taşımaktadır. Ancak bunu yapmadan önce *hata* (error) ve *yanlış* (mistake) kavramları arasındaki farkın iyi bir şekilde incelenmesi gerekmektedir.

Ellis (1997:17) bu farkı, “hatalar öğrencilerin neyin doğru olduğunu bilmediklerinde meydana gelmekte ve onların bilgi boşluklarını yansıtmaktayken, yanlışlar ise öğrencilerin bildiklerini üretmedikleri zaman meydana gelmektedir” şeklinde açıklamaktadır. Örneğin; bir öğrenci kompozisyon sınavında bir tümcede “*She will went to Ankara*” yazmış ve buna benzer bir tümcede de “*He will go to İstanbul*” yazmışsa bu bir yanlış olarak değerlendirilmektedir. Çünkü öğrenci, gelecek zaman “*will*” kalıbını bilmekte ancak sınav sırasında heyecan, yorgunluk ya da üretimi etkileyen başka nedenlerden dolayı yanlış yazmış olabilmektedir. Bununla beraber sınav sırasında “*She play football*” yazan bir öğrenci, buna benzer “*He read a book*” ya da “*She come to school*” tümcelerinde olduğu gibi, geniş zamanda eyleme gelmesi gereken “*-s*” ekini yazmamışsa, bu tamamen bir hata olarak

değerlendirilmektedir. Çünkü öğrenci, bu kuralı bilmemektedir. Öğrencide bu konuyla ilgili bilgi boşluğu bulunmaktadır.

Hatalarla yanlışların bir diğer farklılığı da yanlışların düzeltilebilirken hataların düzeltilmemesi olarak görülmektedir. Brown (2000: 217-218)'a göre; “dikkat yanlışlara çekildiğinde, konuşucuya bunlar gösterildiğinde yanlışlar düzeltilebilmekteyken, hatalar öğrenciler tarafından düzeltilememektedir.” Örneğin; öğrenciden sınavda doğru olarak yazılmamış bir cümleyi düzeltmesi istendiğinde, öğrenci cümleyi düzeltebilirse bu bir yanlış, düzeltemezse bir hata olarak değerlendirilmektedir.

1.2. Hataları Betimleme

Tanımlanmasından sonra *hataların betimlenmesi* (describing errors) ve sınıflandırılması kolay bir şekilde yapılabilmesine rağmen, nasıl yapılacağı oldukça önem taşımaktadır. Yabancı dil öğretiminde hataları sınıflandırmak öğretim sürecine önemli katkılar sağlamaktadır. Hatalar sınıflandırılarak öğrencilerin dil gelişim süreçlerinde karşılaştıkları sorunların ve zaman içinde yanlış kalıplarında ne gibi değişiklikler olduğunun farkına varılabilmektedir.

Brown (2000: 222)'a göre, “hatalar temel (global) ya da bölgesel (local) olarak görülebilmektedir. Temel hatalar iletişimi engelleyen hatalardır. Bölgesel hatalar ise, tümcenin bir bölümünün yanlış olduğu hatalardır. Dinleyici ya da okuyucu anlatılmak istenen konu hakkında kesin bir tahmin yapabilmektedirler.”

Örneğin; *I can my car not use because it is going to the house* tümcesinin, dinleyici ya da okuyucu tarafından anlaşılması olanaksız görülmektedir. Dolayısıyla konuşucu ya da yazar ile dinleyici ya da okuyucu arasındaki iletişim gerçekleşmemekte ve bu tümce temel hataların bir örneği olarak değerlendirilmektedir. *Buy a sport car, if I have a lot of money* örneğinde ise; tümcenin virgülden önceki bölümünde bir hata görülmekte ancak bu hata, tümcenin

anlaşılmasına engel olmamaktadır. Okuyucu ya da dinleyici tümcede neden bahsedildiğini anlamakta ve bunun sonucunda da iletişim sağlanmaktadır. Dolayısıyla burada sözü edilen hata bölgesel olarak değerlendirilmektedir.

Bununla beraber hata çözümlemesi alanında çok önemli çalışmalara imza atmış olan Corder, hataların betimlenmesi konusunda *açık* (overt) hatalar ile *gizli* (covert) hataların ayrımının yapılması gerektiğini savunmaktadır. Corder (1973)'a göre “açık hatalar, cümle düzeyinde dilbilgisel olmayan ifadeleri içermektedir. Gizli hatalar ise, dilbilgisel olarak iyi bir şekilde yapılandırılmış ancak iletişimin içeriğine uygun olmayan hatalar olarak adlandırılmaktadır.” Örneğin; *I'm ten years old* tümcesi dilbilgisel olarak doğru olmasına rağmen, *What is your name?* sorusuna cevap vermek için kullanılmakta ise, bu gizli bir hata olarak değerlendirilmektedir.

Bu bilgilerin ışığında bu çalışmada öğrencilerinin yaptıkları hataların türleri açık hata, bölgesel hata ve gizli hata bağlamında incelenmiştir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada; ilköğretim okullarına devam etmekte olan 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin; yabancı dil öğretiminin ana ilkeleri, amaçları, hedefleri ve uygulama esaslarının araştırılarak, İngilizce öğrenme sürecinde belirli soru türleri ve sözcük bilgisi düzlemlerinde başarı durumlarının saptanması amaçlanmaktadır. Bununla beraber öğrenci başarısızlıklarının irdelenmesi sonucunda, çözüm önerileri sunmak ve yabancı dil öğretimini kolaylaştırmak amaçlanmaktadır.

2.2. Araştırmanın Örnekleme

Araştırma, örneklem olarak 2006–2007 eğitim-öğretim yılında Gümüşhane ilindeki ilköğretim okullarının 7. ve 8. sınıflarına devam etmekte olan, her sınıf için rasgele seçilmiş 100, toplamda 200 öğrenci ile yürütülmüştür.

2.3. Verinin Toplanması

Verinin toplanması ve elde edilen sonuçların yorumlanması amacıyla 7. ve 8. sınıf öğrencileri için sorulara cevap verme, boşluk doldurma, tümceyi yeniden yazma, anadil ve hedef dildeki sözcükleri eşleştirme, sözcüğün anlamını çoktan seçmeli bulma, sözcüğün Türkçe anlamını yazma, Türkçe açıklamalı bulmaca ve İngilizce açıklamalı bulmaca soru türlerinden oluşan birer sormaca hazırlanmıştır. Sormacalar hazırlanırken İngilizce öğretmenleri ve alan uzmanı akademisyenlerle serbest görüşmeler yapılmıştır. Bunun sonucunda bu sınıfların kullandıkları kitaplar ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, sorular ders kitabının içeriğini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

7. sınıf için 66, 8. sınıf için 54 soru olarak hazırlanan sınav, öğrenciler tarafından araştırmacı gözetiminde cevaplandırılmıştır. Cevaplama süresi, soru sayısının fazlalığı ve öğrencilerin sıkılarak güvenilirliği düşüreceği endişesinden dolayı iki güne ve toplamda iki ders saatine bölünmüştür. İlk gün için 7. sınıf öğrencileri 35, 8. sınıf öğrencileri de 21 soru cevaplandırmışlardır.

2.4. Verinin Çözümlemesi

Örneklem grubundan elde edilen veri, Microsoft Excel programına kaydedilmiş, daha sonra istatistiksel işlemlerin yapılabilmesi için SPSS 15.0 (Statistical Package of Social Sciences) programına aktararak yüzde değerleri ve tablolar elde edilmiştir. SPSS programına aktarılan verinin güvenilirlik çözümlemesi şu şekilde görülmektedir:

7. sınıflar için; Alpha = 0,8778 ve Standardize edilmiş Alpha = 0,9057

8. sınıflar için; Alpha = 0,7036 ve Standardize edilmiş Alpha = 0,7684

Soru türlerine ilişkin gözlemler yapılırken öncelikle öğrencilerin genel başarı durumları saptanmış, bunun ardından daha ayrıntılı incelemelerin yapılabilmesi için sıklık tablolarından faydalanılmıştır. Sıklık incelemesinden sonra yapılan hataların çözümlenmesine geçilmiştir.

2.5. Kısaltmalar

SCV: Sorulara Cevap Verme

TYY: Tümceyi Yeniden Yazma

AHDSE: Anadil ve Hedef Dildeki Sözcükleri Eşleştirme

SAÇSB: Sözcüğün Anlamını Çoktan Seçmeli Bulma

STAY: Sözcüğün Türkçe Anlamını Yazma

3. BULGULAR VE YORUMLAR

İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda yabancı dil öğretiminde en sık karşılaşılan hatalar konulu bu çalışmada, yabancı dil olarak İngilizce öğretimi sürecinde, öğrencilerin başarı durumları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bununla beraber sorulara cevap verme, boşluk doldurma, tümceyi yeniden yazma, anadil ve hedef dildeki sözcükleri eşleştirme, sözcüğün anlamını çoktan seçmeli bulma, sözcüğün Türkçe anlamını yazma, Türkçe açıklamalı bulmaca ve İngilizce açıklamalı bulmaca soru türlerine ilişkin öğrencilerin yaptıkları hatalar incelenerek, bu hataların türleri araştırılmıştır.

Her iki sınıf için ayrı olmak üzere, yukarıda değinilen soru türlerini içeren sormacalara, öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmaktadır:

1. SCV türünde, 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin başarı durumları orta seviyede yer almaktadır. Öğrencilerinin cevapları incelendiğinde, her iki sınıf için, en sık olarak dilbilgisel

olmayan ifadeleri içeren açık hatalara rastlanmaktadır. Bunun yanında çok fazla olmamakla beraber, *What do you think of learning English?* sorusuna verilen *Yes, I do* cevabında olduğu gibi iletişimin içeriğine uygun olmayan gizli hataların da örnekleri bulunmaktadır.

SCV türünde 7. sınıf öğrencilerine sorulan toplam 1000 sorudan, 385'inin doğru olarak cevaplanmadığı belirlenmektedir. Yapılan bu hataların 286'sı açık hata, 23'ü gizli hata ve 76'sı da bölgesel hata olarak değerlendirilmektedir. Bu türe ilişkin 8. sınıf öğrencilerine sorulan toplam 1100 sorunun ise, 297'si doğru olarak cevaplanmamıştır. 8. sınıf öğrencilerinin yaptıkları hataların, 216'sı açık hata, 22'si gizli hata ve 59'u da bölgesel hata olarak değerlendirilmektedir.

2. Boşluk doldurma türünde başarı durumları incelendiğinde, 7. sınıf öğrencilerinin orta, 8. sınıf öğrencilerinin ise, iyi derecede başarı sağladıkları anlaşılmaktadır. Bu türe ilişkin cevaplarda en sık karşılaşılan hatalar açık hatalar olarak göze çarparken, her iki sınıf öğrencilerinin cevaplarında, *Antalya is hot than Erzurum* ya da *When the doorbell rang, she doing her homework* örneklerinde olduğu gibi, hataya rağmen okuyucu ya da dinleyicinin anlatılmak isteneni anlayabildiği bölgesel hatalara da rastlanmaktadır.

Boşluk doldurma türüne ilişkin her iki sınıfa sorulan toplam 700'er sorudan, 7. sınıf öğrencilerinin 282'sini, 8. sınıf öğrencilerinin de 160'ını doğru olarak cevaplayamadığı belirlenmektedir. 7. sınıf öğrencilerinin hatalarının 246'sı açık hata, 36'sı bölgesel hata olarak görülürken, 8. sınıf öğrencilerinin hataları ise, 120 açık hata ve 40 bölgesel hata olarak görülmektedir.

3. TYY türünde, 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin başarı durumlarının orta seviyede olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin cevaplarında bu türün sorularına ilişkin, her iki sınıf için de, en sık karşılaşılan hataların açık hatalar oldukları belirlenmektedir. Bunun yanında, *Perfect: I drink tea* örneğinde görülen, iletişimin içeriğine uygun olmayan gizli ve *A person who sells*

meat a butcher örneğinde görülen, hataya rağmen tümcenin anlaşılabilirdiği bölgesel hatalara da rastlanmaktadır.

TYT türüne ilişkin 7. sınıf öğrencilerine sorulan toplam 1800 sorudan, 828'inin doğru olarak cevaplanamadığı belirlenmektedir. Yapılan bu hataların 590'ı açık hata, 41'i gizli hata ve 197'si de bölgesel hata olarak değerlendirilmektedir. 8. sınıf öğrencilerine sorulan toplam 500 soruya bakıldığında ise, 156'sının doğru olarak cevaplanamadığı anlaşılmaktadır. Bu hataların 74'ü açık hata, 22'si gizli hata ve 60'ı da bölgesel hata olarak görülmektedir.

4. AHDSE türünde başarı durumlarına bakıldığında, 7. sınıf öğrencilerinin başarılı oldukları görülürken, 8. sınıf öğrencilerinin çok başarılı oldukları anlaşılmaktadır. Bu türe ilişkin öğrencilerden sadece eşleştirme yapmaları istendiğinden ve üretimsel bir beklenti bulunmadığından dolayı, hata çözümlemesi ayrıntılı olarak yapılmamıştır. Bunun yanında yapılan hatalar temelde, yabancı dilin eksik ya da yanlış öğrenilmesi sonucu gerçekleştiğinden, *cunning-kurnaz* sözcüğüne verilen *uçurtma*, *düzenlemek*, *toplamak* cevaplarında olduğu gibi, bu türde en sık karşılaşılan hatalar açık hatalar olarak değerlendirilmektedir.

Bu türe ilişkin her iki sınıfa sorulan toplam 500'er sorudan, 7. sınıf öğrencilerinin 111'ini, 8. sınıf öğrencilerinin de 12'sini doğru olarak cevaplayamadığı görülmektedir.

5. SAÇSB türünde, 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin oldukça başarılı oldukları belirlenmektedir. Bu türe ilişkin öğrencilere çoktan seçmeli sorular sorulduğundan, üretime yönelik bir beklenti bulunmamaktadır. Bunun sonucunda da hataların betimlenmesi yapılmamıştır. SAÇSB türüne ilişkin her iki sınıfa sorulan toplam 100'er sorudan, 7. sınıf öğrencilerinin 13'ünü, 8. sınıf öğrencilerinin de 7'sini doğru olarak cevaplayamadığı belirlenmektedir.

6. STAY türünde başarı durumları incelendiğinde, 7. sınıf öğrencilerinin iyi seviyede bir başarıya sahip oldukları görülürken, 8. sınıf öğrencileri çok başarılı olarak değerlendirilmektedir. Bu türe ilişkin her iki sınıf öğrencilerinin, en sık yaptıkları hatalar açık hatalar olarak görülmektedir.

STAY türünde her iki sınıf öğrencilerine sorulan toplam 500'er sorudan, 7. sınıf öğrencilerinin 48'ini, 8. sınıf öğrencilerinin de 7'sini doğru olarak cevaplayamadığı anlaşılmaktadır.

7. Türkçe açıklamalı bulmaca türüne ilişkin öğrencilerin başarı durumları incelendiğinde, 7. sınıf öğrencilerinin iyi seviyede bir başarı sağladıkları görülürken, 8. sınıf öğrencilerinin çok başarılı oldukları anlaşılmaktadır. Bu türde en sık karşılaşılan hataların, 7. sınıf öğrencileri için, *çilek-strawberry* sorusuna verilen *sirawbawry*, *strawubear*, *straberyrt* cevaplarında olduğu gibi açık hatalar, 8. sınıf öğrencileri içinse, *lezzetli,lezziz-delicious* sorusuna verilen *delicions*, *delilious* cevaplarında olduğu gibi bölgesel hatalar olduğu görülmektedir.

Bu türe ilişkin her iki sınıf öğrencilerine sorulan 1000'er sorudan, 7. sınıf öğrencilerinin 135'ini, 8. sınıf öğrencilerinin de 97'sini cevaplayamadığı belirlenmektedir. 7. sınıf öğrencilerinin yaptıkları hataların 84'ü açık hata, 51'i bölgesel hata olarak değerlendirilirken, 8. sınıf öğrencilerinin yaptıkları hataların 15'i açık hata, 82'si de bölgesel hata olarak değerlendirilmektedir. Buna göre; 8. sınıf öğrencilerinin bu türde sorulan sözcükleri bildikleri ancak yazımında hata yaptıkları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla yazım hatası olsa bile, sözcükler anlaşıldığından dolayı bunlar, bölgesel hata olarak değerlendirilmektedir.

8. İngilizce açıklamalı bulmaca türüne ilişkin öğrencilerin başarı durumlarına bakıldığında, her iki sınıf öğrencilerinin iyi seviyede bir başarı yakaladıkları anlaşılmaktadır. Bu türde en sık karşılaşılan hataların, 7. sınıf öğrencileri için açık hatalar, 8. sınıf öğrencileri içinse, *past participle form of drive-driven* sorusuna verilen *driven, drowen, droven* cevaplarında olduğu gibi bölgesel hatalar olduğu görülmektedir.

İngilizce açıklamalı bulmaca türüne ilişkin her iki sınıf öğrencilerine sorulan toplam 1000'er sorudan, 7. sınıf öğrencilerinin 137'sini, 8. sınıf öğrencilerinin de 132'sini doğru olarak cevaplayamadığı belirlenmektedir. 7. sınıf öğrencilerinin hatalarının 94'ü açık hata, 43'ü bölgesel hata olarak görülmektedir. 8. sınıf öğrencilerinin hatalarının ise, 20'si açık hata, 28'i gizli hata ve 84'ü bölgesel hata olarak değerlendirilmektedir. 8. sınıf öğrencilerinin, Türkçe açıklamalı bulmaca türünde olduğu gibi, bu türe ilişkin cevaplarında da bölgesel hataların fazla olmasının sebebi, sorulan sözcüğü bilmelerine karşın yazımında hata yapmaları olarak görülmektedir. Bunun yanında İngilizce açıklamalı bulmaca türünde belirlenen 28 gizli hata ise, sadece bir sorudan kaynaklanmaktadır. *A device which is used for listening to music* tümcesinin karşılığı olarak bulmacaya yerleştirmeleri gereken *cassetteplayer* sözcüğü yerine, öğrenciler *taperecorder* sözcüğünü kullanmaktadırlar. Bunun sonucunda da öğrenciler, doğru olmakla beraber, bulmacanın boşluk sayısına uymayan bir sözcük kullanarak gizli hata yapmaktadırlar.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrencilerin yaptıkları hatalara ilişkin veri tabanından ulaşılan bulguların genel niceliksel değerleri Tablo.1'de verilmektedir.

Tablo.1 Sınıflara Göre Hata Sayısı Dağılımı

Sınıf	Toplam		Toplam		Toplam	
	Hata Sayısı	Açık Hata Sayısı	Bölgesel Hata Sayısı	Gizli Hata Sayısı	Soru Sayısı	Toplam
7	1939	1472	403	64		6600
8	868	471	325	72		5400
Toplam	2807	1943	728	136		11000

Tabloya bakıldığında, 7. sınıf öğrencilerine sorulan toplam 6600 sorudan, 1939'unun doğru olarak cevaplanamadığı görülmektedir. Yapılan bu hataların 1472'si açık hata, 403'ü bölgesel hata ve 64'ü gizli hata olarak belirlenmektedir. 8. sınıf öğrencilerine sorulan toplam 5400 sorunun ise, 868'inin doğru olarak cevaplanamadığı görülmektedir. Bu hataların 471'i açık hata, 325'i bölgesel hata ve 136'sı da gizli hata olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca her iki sınıfa sorulan toplam 11000 sorudan, 2807'sinin doğru olarak cevaplanamadığı, yapılan bu hataların 1943'ünün açık hata, 728'inin bölgesel hata ve 136'sının da gizli hata olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bunun yanında öğrencilerin, soru türleri bazında başarı durumlarına bakıldığında ise şu şekilde bir tablo elde edilmektedir.

Tablo.2 Sınıflara ve Soru Türlerine Göre Başarı Durumları

Soru Türü	Doğru Cevap Yüzdesi	
	7. Sınıf	8. Sınıf
SCC	28,7	29

Boşluk Doldurma		33,8	42,5
TYY		27,9	35,6
AHDSE		73,8	95
SAÇSB		83	85
STAY		57,6	82,2
Türkçe	Açıklamalı	55,1	83,6
Bulmaca			
İngilizce	Açıklamalı	58,1	59,9
Bulmaca			

Tablo. 2'ye bakıldığında, 7. sınıf öğrencilerinin en başarılı olduğu soru türü %83 ile SAÇSB olarak görülmektedir. Bunu %73,8 ile AHDSE ve %58,1 ile İngilizce açıklamalı bulmaca takip etmektedir. 8. sınıf öğrencilerinin en başarılı olduğu soru türü ise, %95 ile AHDSE olarak belirlenmektedir. Bu soru türünü %85 ile SAÇSB ve %83,6 ile Türkçe açıklamalı bulmacanın izlediği görülmektedir. Her iki sınıfın da en başarılı oldukları soru türlerinin AHDSE ve SAÇSB olarak saptanması sonucunda, öğrencilerin yabancı dil öğrenim süreçlerinde üretimsel açıdan başarısız oldukları anlaşılmaktadır. Çünkü AHDSE ve SAÇSB soru türlerine ilişkin öğrencilerden üretime yönelik bir beklenti bulunmamakta, yalnızca verilen sözcükleri eşleştirmeleri ve sözcüğün anlamını çoktan seçmeli olarak bulmaları istenmektedir. Ayrıca 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin en başarısız oldukları soru türleri ise, SCC ve TYY olarak görülmektedir. SCC ve TYY, hazırlanan sormacalarda üretimsel açıdan en fazla beklentinin bulunduğu soru türleri olmalarından dolayı, öğrencilerin üretime yönelik beceri ve bilgilerinin yetersiz, öğretim sürecinin de etkisiz olduğu anlaşılmaktadır.

Özetle, SCV, boşluk doldurma, TYY, AHDSE, SAÇSB, STAY, Türkçe açıklamalı bulmaca ve İngilizce açıklamalı bulmaca soru türlerine ilişkin hazırlanan sormacalara, 7. ve 8. öğrencilerinin verdikleri cevaplar incelendiğinde, yabancı dil öğretiminde en sık karşılaşılan hataların, dilbilgisel olmayan ifadeleri içeren açık hatalar olduğu belirlenmektedir. Bu hataların sonucunda anlatılmak istenen, okuyucu ya da dinleyici tarafından anlaşılamadığından iletişim gerçekleşmemektedir.

Sonuç olarak, 7. ve 8. sınıflarda yabancı dil öğretiminde en sık karşılaşılan hatalar konulu bu çalışmanın sonucunda, yabancı dil öğretim sürecine ilişkin şu önerilerde bulunulabilir:

Yabancı dil öğretim sürecinde en sık karşılaşılan hataların, öğrencilerin dilbilgisel olmayan ifadeleri üretmeleri sonucu ortaya çıkan açık hatalar olması sonucunda;

1. Yabancı dil öğretim süreci; belirli konuları, belirli zaman içinde bitirmek amacıyla değil, tamamen öğretmek amacıyla yapılmalıdır.
2. Öğrencinin anlamadığı konular tekrar ve tekrar anlatılmalı, belirli dönemler içinde sınavlar dışında değerlendirmeler yapılmalıdır.
3. Değerlendirmeler sonucu yapılan hatalar dikkatli bir şekilde incelenmeli, öğrencilerin de yaptıkları hataların farkında olmaları sağlanmalıdır.
4. Öğrencilerin yaptıkları hataların, onların dil gelişimlerinin bir sonucu olduğu unutulmamalı ve hatalara hoşgörü ile yaklaşılmalıdır.
5. Denk sınıfların farklı şubelerinde aynı şekilde ders anlatılmamalı, sınıfsal ve bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır.

5. KAYNAKÇA

1. Brown, H. D. (2000). **Principles of Language Learning and Teaching**, 1st ed., New York: Longman.

2. Corder, S. P. (1973). **Introducing Applied Linguistics**, London: Penguin.
3. Dulay, H., Burt, M. Ve Krashen, S. D. (1982). **Language Two**, New York: Oxford University Press.
4. Ellis, R. (1997). **Second Language Acquisition**, New York: Oxford University Press.
5. Erdoğan, V. (2005). Contribution of Error Analysis to Foreign Language Teaching, **Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, Aralık 2005, s.261-270.
6. Johnson, K. ve Johnson, H. (1999). **Encyclopedic Dictionary of Applied Linguistics**, USA: Blackwell Publishers.
7. McMahon, M. (2008). Error Analysis, **Research Starters Education**, 2008, s.1-14.